

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Školní družina

Základní škola profesora Švejcara, Mráčkova 3090, 149 00 Praha 4 - Modřany

Identifikátor školy: 600 037 517

Zřizovatel: Městská část Praha 12, Písková 138/25, 143 12 Praha 4 - Modřany

Školský úřad Praha 4, Na Strži 35a, 140 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 23. - 24. října 2000

Čj.	010 1340/00-4007
Signatura	oa4lu110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále ŠD) Základní školy profesora Švejcara, Mráčkova 3090, Praha 4 má dle Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol a školských zařízení stanovenou kapacitu 150 žáků. Ve školním roce 2000/01 vykazuje 136 žáků. Jsou přijímáni žáci ze všech ročníků I. stupně a z přípravného oddělení, které je součástí školy. Skladba zapsaných žáků je následující: 1. ročník: 42, 2. ročník 34, 3. ročník 28, 4. ročník 24, 5. ročník 1 žák a z přípravného oddělení 7 dětí. Všem zájemcům bylo vyhověno. Poplatek za ŠD je stanoven 100,- Kč měsíčně, platí se vždy na dva měsíce, tj. 200,- Kč.

Družina je v provozu od 6,30 do začátku vyučování a po vyučování do 17 hodin. V zápisových listcích rodiče uvádějí dobu odchodu žáků. ŠD pracuje v 6 odděleních, při čemž plný provoz má pouze 5 oddělení, neboť oddělení v němž jsou žáci ze 4. a 5. ročníků je v provozu jen po dobu oběda a krátce po něm. Provozu ŠD jsou přizpůsobeny i pracovní smlouvy vychovatelek krácením úvazků.

Pět oddělení školní družiny s plným provozem má vlastní prostory se zvláštním vchodem.

PODMÍNKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Činnost ŠD zajišťuje šest vychovatelek, z nichž má 5 odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilost, jedna je bez odpovídající kvalifikace. Jejich specializace a osobní zaměření umožňuje nabízet dětem zajímavou škálu fundovaně vedených zájmových činností.

Pro činnost má ŠD vlastní prostory (bývalé třídy) umístěné v přízemí a 1. podlaží s možností přímého vstupu do zahrady a rozsáhlého sportovního areálu školy. Vybavení kluboven odpovídá potřebám ŠD a nabízeným zájmovým činnostem. Nábytek je funkční a odpovídá proporcím dětí. Oddělení jsou vybavena koberci na hraní na zemi, hrami, pomůckami pro zájmovou činnost i rekreační pobyt venku (míče, koloběžky apod.). Pro výzdobu jsou využívány práce dětí, výzdoba je průběžně aktualizována. Výtvarné práce dětí zdobí i chodby k hernám ŠD. Pro pobyt venku je každodenně využíván rozsáhlý přírodní areál školy s hřištěm s kvalitním vybavením pro sportovní aktivity. Areál je inspirativní i pro spontánní aktivity dětí. Denní skladba činnosti splňuje požadavky psychohygieny. Je zařazen dostatek činností odpočinkových, přiměřená míra organizovaných i spontánních aktivit. Všechny činnosti ve školní družině jsou dětem nabízeny na základě dobrovolnosti s možností individuálních alternativních aktivit při dodržování požadavků na zajištění bezpečnosti dětí. Při činnostech je respektována osobnost žáka a jsou zohledňovány jeho individuální potřeby. Žáci si mohou naplnit lahve čajem ve školní jídelně pro zajištění pitného režimu, toto však není zakotveno v řádu jídelny ani v řádu školní družiny. Pobyt venku je dostatečný a nabídka zahrnuje organizované činnosti (hry, soutěže, tematické vycházky, v době inspekce sběr přírodnin pro výtvarné činnosti) i spontánní aktivity.

Podmínky pro práci školní družiny jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Činnost školní družiny je vedením ZŠ pojmána jako nedílná a plnohodnotná součást školy v plánech i ve výroční zprávě. Školní družina má vlastní celoroční plán akcí, který vychází z věkového složení oddělení i místních podmínek v nichž ŠD pracuje. Výrazně zohledňuje demografickou skladbu sídlištní lokality v níž působí. Činnost každý měsíc vyvrcholí jednou akcí pro všechna oddělení (např. v říjnu: seznamovací diskotéka se soutěžemi, výtvarná soutěž Tvoříme z podzimního listí, v listopadu soutěž o nejlepšího draka, v prosinci vánoční besídka s nadílkou atd.). Každá z vychovatelek dle požadavku vedení zpracovává ještě celoroční plán pro své oddělení. Kritéria pro tvorbu těchto plánů nejsou dána, plány nejsou jednoznačné a navzájem porovnatelné. Týdenní skladba zaměstnání v předepsaném tiskopise „Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny,“ je vyplněna pouze rámcově. Vzhledem k tomu, že vychovatelky nezpracovávají týdenní plány, které by byly motivační a informační pro děti i jejich rodiče, vedení školy nemůže průběžně sledovat naplňování výchovného plánu ŠD. Dle výsledků činnosti jsou dlouhodobé plány koncepční, dílčí plány jsou však nedostatečné.

Organizování

Vnitřní řád je funkční a obsahuje základní podmínky pro provoz ŠD. Řád je celoročně vyvěšen a rodiče s ním byli prokazatelně seznámeni na třídních schůzkách. Neobsahuje ustanovení o pitném režimu a předávání dětí do tzv. koncové (večerní) družiny.

Povinná dokumentace (zápisové lístky, docházkový sešit i přehled výchovné práce) je vedena na předepsaných tiskopisech SEVT a ve stanoveném rozsahu.

Vychovatelky dle dohodnutého režimu mají pohotovosti na suplování na prvním stupni ZŠ a v případě nutnosti i suplují, což jim umožňuje při práci ve svých odděleních navazovat a dále rozvíjet poznatky dětí získané ve školním vyučování. Spolupráce vychovatelek s třídními učitelkami je průběžná a na dobré úrovni.

Ranní družiny, která je v provozu od 6,30, se účastní okolo 20 žáků, obdobný počet je v koncové družině do 17 hodin. K rozsahu činnosti ŠD nebyly zaznamenány od rodičů připomínky. Na dobu hlavních i dalších prázdnin nabízí škola možnost využít jejich služeb prostřednictvím informací v notýscích. Zájem je minimální – v době hlavních prázdnin na konci minulého školního roku byl zájem pouze od rodičů 2 dětí.

Mimo standardní zájmové aktivity v rámci každodenní nabídky činností pracují v rámci ŠD ještě 4 zájmové útvary: sborový zpěv, výtvarná výchova a 2 kroužky sportovních her s odlišnou věkovou skladbou. Škola organizuje více než 20 dalších kroužků, kterých se zúčastňují děti z ŠD. Tento moment částečně narušuje organizaci pravidelné činnosti družiny, na druhé straně je však obohacením nabídky zájmových aktivit v budově školy. Organizačně jsou přechody dětí zajištěny ustanovením vnitřního řádu ŠD.

Informovanost rodičů o školní družině je průběžná a dobrá. Na začátku každého roku jsou rodiče prokazatelně seznámeni na třídních schůzkách s řádem a provozem ŠD, průběžná informovanost o činnosti ŠD je ve zvláštních notýscích dětí ve ŠD. Většinu větších akcí pořádá škola i ŠD ve spolupráci s rodiči. (Sdružení rodičů jako občanské sdružení při škole ustaveno není).

Vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy

Další vzdělávání vychovatelek zatím není iniciováno. Literatura, která by přinášela nové podněty do činnosti, vyvolávala inovaci výchovné práce je nakupována minimálně. Tento nedostatek se projevuje částečně i ve sklonu ke stereotypnosti námětů a používaných her. Činnost ŠD je vedením školy průběžně sledována a zástupkyně ředitelky při činnostech hospituje. Celodružinových akcí se vedení školy zúčastňuje. Hodnocení činnosti ŠD vedením je průběžné. Drobné nedostatky jsou operativně odstraňovány. Vedoucí vychovatelka se zúčastňuje pedagogických a provozních porad. Informace přenáší na operativních poradách vychovatelek.

Řízení činnosti školní družiny je funkční, má řadu výrazných kladů a je hodnoceno jako velmi dobré.

ORGANIZACE A PRŮBĚH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Metody a formy užívané ve výchovně-vzdělávací činnosti sledované školní družiny jsou adekvátní vytčeným cílům. Plní požadavky rekreační, odpočinkové a zájmové i sociální, které má ŠD ve svém poslání. Naplňování poslání je oceňováno rodiči, téměř 50 % žáků I. stupně ZŠ je zapsáno do ŠD. Denní docházka dětí do ŠD je nadprůměrná. Zájem dětí o činnost, jejich aktivita i projevovaný vztah k vychovatelkám svědčí, že nad sociálním posláním ŠD dominuje zájem účastníků o využívání volného času v tomto zařízení.

Organizace ŠD odpovídá požadavkům na činnost ŠD. Režimové momenty a organizace činnosti probíhají klidně a bez napětí. Zájmové a odpočinkové činnosti jsou navozovány s citem pro potřeby a momentální stav dětí. Náměty pro zájmovou činnost jsou voleny přiměřeně věku a vyspělosti dětí, při vedení jsou zohledňována specifika jednotlivých účastníků. Dětem je věnována individuální péče. Při spontánních aktivitách vychovatelky taktně sledují průběh činnosti, v případě nutnosti nenásilně zasahují. Jsou dodržovány zásady bezpečnosti. Prioritou u všech činností je vytváření příznivé atmosféry. Drobné běžné neshody mezi dětmi jsou řešeny okamžitě, citlivě a s porozuměním, bez stresujících momentů. Při vedení jednotlivých aktivit ŠD mají vychovatelky odpovídající dávku empatie a pochopení pro potřeby dětí.

Týdenní rámcová skladba zaměstnání splňuje dle předložené dokumentace i dle sledované realizace požadavky psychohygieny. Jednotlivé typy činností jsou střídány aby dětem umožnily regeneraci sil i rozvoj zájmů. Je dáván prostor pro individuální potřeby dětí i jejich momentální nálady. Organizace činnosti je na velmi dobré úrovni. Důsledně je dodržována zásada pedagogiky volného času – požadavek dobrovolnosti. Činnosti jsou vedeny se snahou vzbudit v dětech kladné emoce, je rozvíjena tvořivost, aktivita. Kladným hodnocením jsou děti motivovány k dalším činnostem. Při činnostech je dán prostor pro vzájemnou komunikaci mezi dětmi i mezi vychovatelkou a dětmi. Komunikace (slovní i mimoslovní) dětí je nenásilnou formou kultivována. Prostředí ve všech odděleních je komunikativní a přátelské. Vychovatelkám se daří navozovat a udržovat pěkné kamarádké vztahy.

Školní družina nepodceňuje zveřejňování výsledků své práce. Na veřejnosti se prezentuje samostatnými akcemi dle svého celoročního plánu i v rámci akcí školy pro veřejnost. Prezentace školy i družiny na veřejnosti je velmi výrazná.

Stravování dětí je zajištěno ve školní jídelně. Výběr jídel je prostřednictvím kreditního systému. Vychovatelky pomáhají dětem objednávat jídlo na základě vyvěšeného jídelníčku v každém oddělení ŠD a po dohodě s rodiči. Školní jídelna je otevřena od 11,30, děti ze ŠD přicházejí po 11,40. Čas od otevření do příchodu družin je vyhrazen cizím strávníkům. Tento údaj je zveřejněn samostatně, není součástí řádu školní jídelny. Vychovatelky obědvají současně

s dětmi, což přináší jisté problémy zvláště u dětí v prvním pololetí I. ročníků, současně však tento přístup může dětem dávat vzor stolování v osobě vychovatelky. Užívání příborů nemají všechny děti osvojené a to i ty, které navštěvovaly MŠ.

Jednotlivé činnosti jsou přiměřeně motivovány, vychovatelky seznamují denně děti s programem, popř. na konci dne i s programem na příští den. Seznámení s činností na celý týden je výjimečné, děti se na plánu týdenní skladby činností nepodílejí.

Příprava na vyučování je ve společné činnosti formou nenásilných didaktických her, které vedou převážně pro procvičení a upevnění získaných vědomostí. V koncové družině (tj. po návratu z pobytu venku) si mohou žáci na písemné přání rodičů zpracovat domácí úkoly za případné dopomoci vychovatelky.

Po každé činnosti je prováděno hodnocení, které přispívá k pěstování sebevědomí i sebedůvěry a posiluje kladné emoce.

V organizaci a průběhu výchovně vzdělávací činnosti výrazně převažují kladné momenty. Hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol a školských zařízení
- Pedagogická dokumentace (Přehledy výchovně vzdělávací práce, zápisové listky, docházkové sešity)
- Plány práce jednotlivých oddělení, Akce ŠD ve školním roce 2000/01
- Řád školní družiny, Režim školní družiny ve školním roce 2000/01
- Řád školní jídelny
- Personální dokumentace
- Interní obrazová dokumentace akcí školy a ŠD
- Vystavené výsledky činnosti dětí ve ŠD
- Přehled (týdenní rozvrh) zájmové činnosti v ZŠ Mráčkova

ZÁVĚR

Školní družina má vynikající podmínky pro svou činnost, plní své poslání a vytváří dobré předpoklady pro naplňování volného času žáků. V zařízení panuje příznivá atmosféra.

Během inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání přidělených finančních prostředků.

Celkové hodnocení školní družiny: velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor**Jméno a příjmení****Podpis**

B. Hájek

...B. Hájek , v.r.

V Praze dne 26. října 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. 11. 2000

Razítko

Ředitelka školy**Podpis**

Zd. Šklíbová, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školní družiny dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	20. listopadu 2000	010 1439/00-4007
Zřizovatel	20. listopadu 2000	010 1438/00-4007

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek